

Strasbourg, den 17.10.2023
COM(2023) 638 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Kommissionens arbejdsprogram for 2024

Resultater i dag – forberedelser til i morgen

1. Resultater i dag – forberedelser til i morgen

"Sammen har vi vist, at et modigt Europa får tingene gjort. Og der er mere at gøre endnu – så lad os stå sammen. Lad os skabe resultater i dag, så vi er klar til i morgen." Europa-Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, talen om Unionens tilstand, 13. september 2023.

I juni 2024 vil europæerne deltage i **kontinentets største demokratiske øvelse**. Blandt de mere end 400 millioner personer, der kan stemme til valget af det nye Europa-Parlament, er der mange unge mennesker, som for første gang **udøver deres demokratiske rettigheder** – heriblandt 16- og 17-årige i fem medlemsstater.

Resultaterne af valget, som kommer på et **afgørende tidspunkt i Europas historie**, vil afgøre, hvilken vej Europa vil tage i de efterfølgende fem år og derefter.

Vi står over for en række **epokegørende udfordringer og muligheder** – fra klima- og biodiversitetskriserne til den digitale revolution og kunstig intelligens, fra Ruslands brutale invasion af Ukraine til de deraf følgende energi- og leveomkostningskriser, fra migration til sikring af økonomisk vækst og konkurrenceevne.

Kommissionen fremlagde ved begyndelsen af sit mandat en **ambitiøs dagsorden for en stærkere og mere modstandsdygtig Union**. Vi afgav tilsagn om at gøre en beslutsom indsats for at være det første klimaneutrale kontinent og bevare Europas naturlige miljø, vise vejen til en innovativ digital omstilling med mennesket i centrum, sætte skub i vores økonomi og samtidig sikre social retfærdighed, inklusion og velstand, styrke vores ansvarlige ledende rolle, beskytte vores borgere og vores værdier samt værne om og styrke vores demokrati.

Verdenssituationen er imidlertid meget anderledes end i 2019. Som union har vi **på grund af hidtil usete udfordringer været nødt til at reagere og tilpasse os**, men vi er fortsat forenet i vores reaktion og nægter at stoppe med at opfylde vores ambitioner.

Vi har fremskyndet den grønne og den digitale omstilling, iværksat den skelsættende mekanisme NextGenerationEU, styrket EU's rolle som global leder og fremmet de værdier, der er grundstenene i vores samfund, såsom demokrati og retsstatsprincippet. Med vores **strategi for økonomisk sikkerhed** søger vi at høste fordelene ved EU's økonomiske åbenhed, samtidig med at de risici, der opstår som følge af øgede geopolitiske spændinger og hurtigere teknologiske forandringer, minimeres.

Det haster med at få færdiggjort de resterende vigtige lovgivningsforslag, som Kommissionen har fremsat, så **borgere og virksomheder kan drage fuld nytte af vores politiske tiltag**. Derfor vil Kommissionen i de kommende måneder støtte Europa-Parlamentet og Rådet i deres bestræbelser på at nå til enighed om de endnu ikke vedtagne lovgivningsforslag.

For at kunne fokusere tilstrækkeligt på denne opgave, og da de fleste af de nødvendige lovgivningsmæssige rammer, der blev givet tilsagn om inden for rammerne af dette mandat, allerede er på plads, omfatter dette arbejdsprogram et **begrænset antal nye initiativer** med henblik på at opfylde eksisterende forpligtelser og reagere på nye udfordringer.

Trods de udfordringer, vi har stået over for, **har EU's økonomi til stadighed vist sig at være modstandsdygtig** og er blevet understøttet af vores bestræbelser på at styrke vores

energisikkerhed, sikre et modstandsdygtigt arbejdsmarked og fjerne forsyningsbegrænsningerne.

Den **europæiske grønne pagt** – Europas vækstdagsorden og vores verdensførende indsats for at håndtere klimaændringer og tab af biodiversitet – forbliver en central del af Kommissionens arbejde. Selv om fokus nu primært er på **gennemførelse**, fremsætter vi stadig i år forslag om beskyttelse af dyr under transport, forebyggelse af forurening med mikroplast, forbedring af skovovervågningen samt en mobilitetspakke. Vi vil også fortsætte vores bestræbelser på at sætte kursen mod en bæredygtig og mere fremgangsrig digital fremtid med mennesket i centrum i det **digitale årti**.

NextGenerationEU er fortsat vigtig for at sikre en sikker og bæredygtig energiforsyning, en konkurrencedygtig europæisk industri, social og territorial samhørighed og omstillingen til en cirkulær og naturpositiv nettonuløkonomi. Kommissionen vil støtte alle medlemsstaterne i at **fremskynde gennemførelsen af deres genopretnings- og resiliensplaner** i overensstemmelse med de landespecifikke henstillinger inden for rammerne af det europæiske semester, herunder deres REPowerEU-kapitler. I begyndelsen af næste år vil vi fremlægge en foreløbig evaluering af gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Vi vil for at **fremme jobskabelse og investeringer** i Europa også fortsætte arbejdet med at fremskynde anvendelsen af vedvarende energi og samtidig holde energipriserne under kontrol, sikre udbuddet af vigtige strategiske råvarer såsom kritiske råvarer og vedvarende brint samt mindske den administrative byrde, navnlig med hensyn til indberetning i overensstemmelse med vores strategi for at styrke EU's konkurrenceevne på lang sigt.

Samtidig er vi nødt til at færdiggøre opbygningen af **en ramme for økonomisk styring, der er tilpasset fremtidens udfordringer**. Dette indebærer, at vi når til enighed om Kommissionens forslag om at reformere reglerne for økonomisk styring og styrke gældsholdbarheden samt fremme bæredygtig og inklusiv vækst ved hjælp af reformer og investeringer.

Kommissionen vil sammen med det belgiske formandskab indkalde til et **topmøde mellem arbejdsmarkedets parter i Val Duchesse** med henblik på at drøfte de udfordringer, som vores arbejdsmarked, arbejdstagere og virksomheder står over for, herunder som følge af mangel på færdigheder og arbejdskraft og i forbindelse med kunstig intelligens.

De seneste års udfordringer har tydeliggjort Unionens styrker og evner. EU-budgettet er imidlertid blevet presset i en sådan grad, at ressourcerne næsten er udtømt, trods budgettets indbyggede fleksibilitet og omfattende omprogrammering. Vi har derfor fremsat et forslag om at **styrke det langsigtede EU-budget** med henblik på at kunne håndtere de mest presserende behov, hvilket indebærer en målrettet forøgelse af EU's udgifter for at kunne yde større støtte til Ukraine, finansiere vores indsats på migrationsområdet, styrke EU's evne til at reagere på øget økonomisk og geopolitisk ustabilitet, humanitære kriser og naturkatastrofer samt fremskynde investeringer i strategiske teknologier med henblik på at fremme konkurrenceevnen på lang sigt.

I overensstemmelse med forhandlingerne om det langsigtede EU-budget for 2021-2027 har vi fremsat et tilpasset **forslag om nye egne indtægter** som led i at finansiere tilbagebetalingen af lån optaget inden for rammerne af NextGenerationEU.

Den **nye pagt om migration og asyl** er fortsat den strukturerede indsats, som EU har brug for for at håndtere migrationsudfordringerne i fremtiden. Vedtagelsen af pagten er en nøgleprioritet, da arbejdet med hurtigt at få den gennemført skal påbegyndes allerede næste år.

Det ukrainske folk fortsætter med uformindsket styrke deres modige kamp mod de russiske styrkers invasion, og **EU's solidaritet med Ukraine er urokkelig**. Indtil videre har Unionen og medlemsstaterne i en Team Europe-tilgang ydet **en samlet støtte på i alt 82 mia. EUR**, herunder til humanitær bistand, militært udstyr og militær uddannelse, materielle varer til civil brug såsom generatorer, skolebusser, medicinsk udstyr og evakueringer, genopbygning af byer af høj kvalitet på en bæredygtig og inklusiv måde, hjælp til børn og genopbygning af beskadigede skoler samt økonomisk støtte. Støtten ydes i samarbejde med vores internationale partnere inden for **donorkoordinationsplatformen for Ukraine med inddragelse af flere instanser**, der blev iværksat i januar 2023 efter G7-ledernes beslutning. Kommissionen varetager sekretariatet for platformen, som fremmer et tæt samarbejde mellem internationale donorer og finansielle organisationer og sikrer sammenhængende, gennemsigtig og ansvarlig støtte.

Solidaritetsbanerne mellem EU og Ukraine har gjort det muligt for Ukraine at eksportere mere end **57 mio. ton landbrugsprodukter og næsten 45 mio. ton ikkelandbrugsprodukter og at importere de produkter, som landet har brug for**. Kommissionen vil ved hjælp af den fælles koordineringsplatform gøre alt for at fremme rettidig og stabil levering af ukrainske landbrugsprodukter til de globale markeder.

Kommissionen fordømmer Ruslands beslutning om at bringe **Sortehavsinitiativet vedrørende korn** til ophør og vil fortsætte med at støtte alle bestræbelser på at afbøde sikkerhedsrisiciene for skibsfarten i Sortehavet. Rådet har vedtaget Kommissionens forslag om at **forlænge den midlertidige beskyttelse** af mennesker, der flygter som følge af Ruslands aggression mod Ukraine, indtil den 3. marts 2025. Dette vil sammen med CARE- og FAST-CARE-initiativerne indebære sikkerhed og støtte for mere end 4 millioner mennesker, der nyder beskyttelse i hele EU.

I 2022 vedtog EU også på rekordtid flere **hasteforanstaltninger** med henblik på at afbøde energikrisens virkninger for industrien og husholdningerne.

Endelig vil vi for at understrege EU's tilsagn om at stå ved Ukraines side, så længe det er nødvendigt, etablere en **facilitet med henblik på at yde op til ca. 50 mia. EUR i støtte til Ukraine** i perioden 2024-2027. Denne finansiering vil imødekomme Ukraines umiddelbare behov, styrke landets genopretning og støtte moderniseringen af landet på vejen mod et EU-medlemskab.

Sammen med vores internationale partnere har vi taget skridt til at sikre, at Ruslands krigsforbrydelser i Ukraine straffes, og at Rusland yder erstatning for de skader, landet har forvoldt. **Det Internationale Center for Retsforfølgning af Aggressionsforbrydelsen mod Ukraine** har påbegyndt sine aktiviteter i Haag og vil være vigtig for efterforskningen af disse forfærdelige handlinger og for at lette sagsopbygningen med henblik på fremtidige retssager. Vi vil gøre alt for at stille de ansvarlige til regnskab. Og vi arbejder fortsat på muligheden for at kunne anvende provenuet fra indefrosne russiske aktiver til Ukraines genopbygning.

Unionen skal **forberede sig på en vellykket udvidelse** med henblik på at fremme fred og stabilitet i Europa på lang sigt. Vi vil arbejde tæt sammen med vores partnere i deres

forberedelser på dette enorme skridt, og i den forbindelse vil vi udvide Kommissionens retsstatsrapporter til at omfatte de tiltrædelseslande, der hurtigere gør fremskridt.

EU skal også være klar. Kommissionen vil fremlægge en **meddelelse om reformer forud for udvidelsen og gennemgang af politikker** med henblik på at vurdere, hvordan hver enkelt politik vil blive påvirket af udvidelsen af Unionen, og hvordan EU-institutionerne vil fungere.

Vi vil fortsat **samarbejde med lande og regioner** rundt om i verden, navnlig i Afrika, med henblik på at håndtere globale udfordringer og styrke multilateral forvaltning og regelbaseret internationalt samarbejde.

Vi vil i forbindelse med alle vores tiltag fortsætte med at gennemføre **2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling**, og dens verdensmål for bæredygtig udvikling vil fortsat stå i centrum for vores politikker¹ og dagsorden for bedre regulering².

2. Bedre regulering, gennemførelse og håndhævelse af EU-retten

2.1. Bedre regulering, reduktion af byrder og rationalisering af indberetningskravene

Det er afgørende for **bevarelsen af de europæiske virksomheders konkurrenceevne**, at de administrative byrder reduceres. Derfor blev der i Kommissionens meddelelse om konkurrenceevne på lang sigt³ fastsat et mål om at **reducere de byrder, der er forbundet med indberetningskravene, med 25 %**, uden at de politiske mål undermineres. Dette vil rationalisere og strømline sådanne krav, som har uforholdsmæssig stor indvirkning på virksomheder, herunder SMV'er og mikrovirksomheder, og forvaltninger, og sikre, at de opfylder deres tilsigtede formål.

Kommissionen har for at nå dette mål vedtaget lovgivning, herunder en reform af EU-toldkodeksen, som vil skabe én enkelt EU-grænseflade og lette videreanvendelsen af data. Disse foranstaltninger vil tilsammen medføre **omkostningsbesparelser på ca. 2 mia. EUR**. Derudover vil den foreslåede revision af forordningen om europæiske statistikker, hvormed antallet af undersøgelser reduceres, og anvendelsen af automatiserede og forenkede processer øges, medføre anslåede omkostningsbesparelser, herunder for SMV'er, på **450 mio. EUR**. Med dette arbejdsprogram fremsætter Kommissionen **yderligere forslag om rationalisering⁴** med henblik på at reducere den administrative byrde, uden at de sociale, miljømæssige eller økonomiske standarder, sikkerhedsstandarderne eller forbrugerbeskyttelsen ændres. Med forslagene **strømlines de indberetningskrav, der kun er til begrænset nytte**, f.eks. ved at konsolidere overlappende forpligtelser, reducere antallet af berørte virksomheder og øge digitaliseringen.

¹ [EU's frivillige revision](#) af gennemførelsen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling.

² Verdensmålene for bæredygtig udvikling og princippet om ikke at gøre væsentlig skade er blevet en del af værktøjskassen for bedre regulering og Kommissionens politikudvikling for at sikre, at alle lovgivningsforslag bidrager til 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling.

³ COM(2023) 168.

⁴ Bilag II indeholder en detaljeret oversigt over de initiativer, der er taget siden den 16. marts 2023, og som videreføres med dette arbejdsprogram, eller som efterfølgende skal vedtages.

For at give interessenterne tid til at tilpasse sig de nye krav vil vi udskyde fristen for vedtagelse af de sektorspecifikke **europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering**. Kommissionen vil **justere tærsklerne i regnskabsdirektivet**, så mere end en million virksomheder forventes at drage fordel af de reducerede rapporteringskrav, og gennemgå **benchmarkforordningen**, herunder med henblik på at fritage administratorer af mindre benchmarks, som udgør 90 % af de berørte administratorer, samtidig med at der sikres en høj grad af forbruger- og investorbeskyttelse. Kommissionen foreslår også at lette datadelingen mellem de myndigheder, der fører tilsyn med den finansielle sektor, og undgå overlappende rapportering. Kommissionen fremmer rettidig enighed om og udbredt gennemførelse af en fælles formular i elektronisk format til **erklæringer vedrørende udstationerede arbejdstagere**. Sammen med arbejdet med at stille en flersproget portal til rådighed sigter Kommissionen efter at gøre det muligt for virksomheder i alle medlemsstater, der beslutter at anvende dette værktøj, at indsende erklæringer digitalt på deres eget sprog.

I henhold til den **anden meddelelse om klassificeringsrelateret rapportering**, som omfatter vejledning til fortolkning af oplysninger vedrørende klassificering, vil vi præcisere, at der ikke er behov for vurdering fra virksomheder i forbindelse med aktiviteter, som ikke er væsentlige for deres virksomhed, og hvor der mangler dokumentation eller data for, at de overholder de tekniske screeningskriterier i EU-klassificeringssystemet. Fjernelsen af visse oplysningsforpligtelser i forbindelse med alternative tvistbilæggelsessager og udskiftningen af platformen til onlinetvistbilæggelse vil medføre samlede fordele for virksomhederne på **ca. 630 mio. EUR** om året.

Forslagene vil også omfatte handelsnormer for fiskerivarer, plantesundhed, transport, landbrug og overvågning af ruminfrastruktur. Kommissionen vil samarbejde med **de to lovgivere om at strømline rapporteringskravene**, så længe lovgivningens mål og formål ikke bringes i fare. Med hensyn til det foreslåede **direktiv om virksomheders due diligence for bæredygtighed** vil Kommissionen f.eks. støtte en forholdsmæssig anvendelse af kravene, navnlig på områder såsom koncerners rolle, med henblik på at sikre effektivitet og undgå unødige byrder.

Med hensyn til **forordningen om portalen for industrielle emissioner** er Kommissionen fast besluttet på at fremskynde digitaliseringen og strømline rapporteringskravene yderligere. Med revisionen af **koordineringen af rammerne for social sikring** vil Kommissionen fortsat støtte de to lovgivere i at finde frem til effektive og brugbare løsninger, der beskytter arbejdstagerne og letter grænseoverskridende aktiviteter på det indre marked. Med **programmet for et digitalt Europa** er det desuden muligt at finansiere initiativer fra medlemsstaterne med henblik på at tilvejebringe enkelte tekniske indberetningsmetoder såsom et enkelt kontaktpunkt for indberetning af cybersikkerhedsrelaterede hændelser inden for rammerne af direktivet om foranstaltninger til sikring af et højt fælles **cybersikkerhedsniveau** i hele Unionen (NIS 2-direktivet).

Strømliningen af indberetningskravene er en **langsigtet indsats, som vil kræve fokus i en overskuelig fremtid**. Det vil være afgørende for at måle fremskridtene, at der etableres et **referencescenarie** for indberetningskrav, selv om det er komplekst i betragtning af EU-lovgivningens bredde og dens samspil med national og regional lovgivning. Interessenter kan bidrage til at skabe en bedre forståelse af, hvordan de påvirkes af indberetningskravene. Vi har

derfor iværksat en indkaldelse af feedback⁵ vedrørende byrdefulde indberetningskrav. Der vil blive gennemført yderligere høringer af virksomheder, herunder SMV-repræsentantnetværket, eksperter i medlemsstaterne og andre interessenter med henblik på at finde frem til, hvilke særligt problematiske spørgsmål og områder der skal prioriteres. Kommissionen vil også udpege en **EU-SMV-repræsentant**, der skal deltage i høringer i Udvalget for Forskriftskontrol om initiativer, der har stor indvirkning på SMV'er. Derudover vil Kommissionen håndtere de byrdefulde indberetningskrav, som generaldirektoraterne har indkredset, ved hjælp af målrettede **rationaliseringsplaner** for 2024 og derefter. Vi vil i vores årlige undersøgelser af byrden begynde at rapportere om de fremskridt, der er gjort hen imod målet om en reduktion på 25 %, fra og med 2023-udgaven, som udgives næste år.

Kommissionen vil sætte udviklingen af **værktøjer inden for kunstig intelligens og store sprogmodeller** i centrum for denne øvelse. Dette vil gøre det nemmere at indkredse indberetningskravene i EU-lovgivningen – baseret på standardiserede metoder – og bidrage til at analysere deres indvirkning i en bestemt sektor. Kommissionen vil også arbejde på at udvide anvendelsen af **e-platforme** til indsamling og deling af data såsom den fælles digitale portal, e-plattformen, der er oprettet i henhold til forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, samt platformen for digital finans. Derudover vil Kommissionen foretage **evalueringer og kvalitetskontroller** med henblik på at vurdere, hvordan lovgivningen kan forenkles og gøres mindre byrdefuld, med fokus på at identificere yderligere muligheder for at rationalisere rapporteringskravene⁶. Evalueringerne af programmerne og midlerne i den flerårige finansielle ramme, som skal foreligge i 2024, giver en anden mulighed for at vurdere, hvordan de byrder, der er forbundet med EU's finansielle programmer, kan reduceres.

Rationaliseringen af indberetningskravene supplerer Kommissionens værktøjer til reduktion af byrder. I henhold til **Kommissionens program for målrettet og effektiv regulering (Refit)** foretages alle evalueringer og revisioner med det formål at finde muligheder for at reducere byrden, og i forbindelse med alle vigtige forslag foretages der konsekvensanalyser for at sikre, at fordelene opvejer omkostningerne. Oprettelse af et system for beskatning baseret på SMV'ers hovedkontor vil f.eks. forenkle reglerne og mindske omkostningerne til efterlevelse af skattereglerne for SMV'er, som udvider deres aktiviteter på tværs af grænserne. Med forslaget "Business in Europe: Framework for Income Taxation (BEFIT)" kan omkostningerne til efterlevelse af skattereglerne for virksomheder, der driver forretning i EU, reduceres med op til 65 %.

Siden januar 2022 har Kommissionen med sit "**én ind, én ud**"-princip desuden fremsat forslag, der forventes at give **administrative besparelser på 7,3 mia. EUR, når omkostningerne er fratrukket**⁷. **Fit for Future-plattformen** rådgiver også Kommissionen om, hvordan byrderne i EU-retten kan reduceres.

2.2. Gennemførelse og håndhævelse af EU-retten

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13990-Administrative-burden-rationalisation-of-reporting-requirements_da.

⁶ Bilag II indeholder en detaljeret oversigt over initiativerne og forslagene.

⁷ Årlig undersøgelse af byrden for 2022, https://commission.europa.eu/publications/2022-annual-burden-survey_da.

Hvis personer og virksomheder i EU skal kunne drage fuld fordel af vores i fællesskab aftalte regler, skal EU-retten gennemføres og anvendes på en fuldstændig, rettidig og korrekt måde i hele Unionen. **Håndhævelse af EU-retten er derfor en topprioritet for Kommissionen.** I denne fase af mandatet vil vi sikre, at der lægges endnu større vægt på gennemførelses- og håndhævelsesopgaver for at sikre, at de aftalte regler skaber resultater for personer og virksomheder. Ved at håndtere gennemførelsesudfordringerne, når der udarbejdes forslag, og yde rådgivning til medlemsstaterne kan problemer forebygges på et tidligt tidspunkt. Med henblik på at gøre EU-retten mere effektiv vil vi derfor samarbejde **med medlemsstaterne** om at undgå at pålægge virksomheder og borgere unødige byrder, når EU-direktiver gennemføres i den nationale lovgivning. Når der sker tilsidesættelser af EU-retten, vil Kommissionen fortsat samarbejde med medlemsstaterne for hurtigt at afhjælpe problemerne og **handle beslutsomt i tilfælde af tilsidesættelser**, som hindrer gennemførelsen af EU's vigtige politiske mål, eller hvor der er risiko for, at tilsidesættelserne underminerer EU's værdier og grundlæggende frihedsrettigheder.

Kommissionen foretog i 2022 en **statusopgørelse** sammen med medlemsstaterne for at sikre, at de håndhævelsesværktøjer, den har til rådighed, forbliver effektive. Vi er i øjeblikket i færd med at gennemføre resultaterne af og anbefalingerne fra statusopgørelsen med henblik på at forbedre Kommissionens og medlemsstaternes måde at sikre håndhævelsen af EU-retten på. Vi vil arbejde tæt sammen med medlemsstaterne for at lette gennemførelsen af ny lovgivning ved hjælp af øget støtte på nationalt plan, navnlig på områder hvor der er behov for en større indsats for at sikre rettidig og korrekt gennemførelse af direktiver, og gennem en mere systematisk overvågning af gennemførelsen af lovgivning. Vi vil også fortsætte med at styrke gennemsigtigheden i Kommissionens håndhævelsesforanstaltninger ved at offentliggøre oplysninger og data på en mere brugervenlig måde. Dette vil gøre det nemmere for medlemmer af offentligheden at deltage i denne proces og vil fremme hurtigere overholdelse fra medlemsstaternes side ved, at positive resultater fremhæves og bedste praksis bedømmes, hvilket samtidig vil skabe gruppepres vedrørende tilsidesættelser af EU-retten, der endnu ikke er bragt til ophør.

3. Indfrielse af de seks overordnede ambitioner

Som nævnt i talen om Unionens tilstand har Kommissionen opfyldt over 90 % af kommissionsformand Ursula von der Leyens tilsagn i de politiske retningslinjer fra 2019. I 2024 er der behov for en målrettet indsats fra de to lovgivere med henblik på, at de når til enighed om endnu ikke vedtagne forslag til fordel for europæiske borgere og virksomheder.

3.1. En europæisk grøn pagt

Den europæiske grønne pagt er vores vækstdagsorden. Den blev udarbejdet som følge af det presserende behov for at gøre en indsats for at beskytte og bevare vores planet og vise over for verden, at modernisering og dekarbonisering kan eksistere side om side. EU har verdens mest ambitiøse plan for grøn omstilling med det formål at opnå **klimaneutralitet, en cirkulær økonomi** og en **nulemissionsøkonomi senest i 2050 samt forebygge miljøforringelse, bevare biodiversiteten og skabe et forureningsfrit miljø.** Kommissionen har handlet resolut på Ruslands angrebskrig mod Ukraine for at sikre energiforsyningssikkerheden og samtidig styrke Unionens tilsagn til den europæiske grønne pagt og øge vores industrielle base i sektoren

for ren teknologi. Der er foreslået grundlæggende strukturelle ændringer med hensyn til el- og gasmarkedene samt nye initiativer som spydspids for etablering af markeder for grøn brint.

Vi vil fortsætte vores bestræbelser på at sikre, at den grønne omstilling gennemføres på en retfærdig, intelligent og inklusiv måde, hvor ingen personer og områder lades i stikken, samtidig med at vi samarbejder med vores tredjelandspartnere, bl.a. for at styrke den grønne vækst. Derfor vil Kommissionen indlede en række grønne dialoger med henblik på at samarbejde fuldt ud og direkte med borgerne, og vi vil indlede **dialoger om ren omstilling med industrien og arbejdsmarkedets parter**. Sideløbende hermed fortsætter Kommissionen sit forberedende arbejde i forbindelse med gennemførelsen af den fremtidige sociale klimafond, som sammen med Fonden for Retfærdig Omstilling vil støtte sårbare borgere, virksomheder og regioner i forbindelse med omstillingen. Kommissionen vil indlede en **strategisk dialog om landbrugets fremtid i EU** og samarbejde yderligere med landbrugere, interessenter i fødevarerækeden og borgere om omstillingen til bæredygtige fødevarer-systemer.

Da vi står over for nye globale trusler, har Kommissionen udarbejdet planer med henblik på at **beskytte fødevarer-sikkerheden og styrke fødevarer-systemernes modstandsdygtighed** på kort og mellemlang sigt. Kommissionen har med sin jord til bord-strategi skabt resultater i forbindelse med visionen om at gøre EU's fødevarer-system retfærdigt, sundt og miljøvenligt. Strategien omfatter også foranstaltninger med henblik på at opnå bæredygtighed og modstandsdygtighed inden for fiskeri og akvakultur. Sideløbende hermed har Kommissionen vedtaget yderligere foranstaltninger til opbygning af en **cirkulær økonomi**, fremlagt flagskibsinitiativer vedrørende **beskyttelse af biodiversiteten og genopretning af beskadigede økosystemer** og fremsat vigtige forslag som led i handlingsplanen for **nulforurening**. EU har også arbejdet på at styrke sin modstandsdygtighed over for katastrofer, herunder ved at fordoble kapaciteten til brandbekæmpelse fra luften inden for rammerne af rescEU og styrke vores civilbeskyttelsesmekanisme.

Størstedelen af initiativerne i meddelelsen fra 2019 om den europæiske grønne pagt er blevet gennemført, og mange er allerede blevet til lovgivning. **Det er afgørende hurtigt at nå til enighed om de resterende forslag**, så Unionen fortsat er på rette kurs mod klimaneutralitet. Dette omfatter forslagene om kulstoffjernelse, reduktion af metanemissioner i energisektoren, industrielle emissioner, bygningers energimæssige ydeevne, nye tunge køretøjers CO₂-emissioner, typegodkendelse af motorkøretøjer og motorer, gennemgang af TEN-T-forordningen og pakken om grønnere transport samt udformningen af elmarkedet, vedvarende gas, naturgas og brint. Der bør også opnås enighed om forslagene om planter fremstillet ved hjælp af nye genomteknikker og bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler for at fremme **bæredygtigt landbrug og fødevarer-sikkerhed**. Hvis vi skal bevæge os tættere på en **ægte cirkulær økonomi**, har vi brug for en hurtig aftale om kravene til miljøvenligt design for bæredygtige produkter, affald og emballage, overførsel af affald og reparation af varer. For at gøre **fremskridt i retning af nulforurening og for at beskytte og genoprette vores natur** er vi nødt til at gennemføre forslagene om naturgenopretning, klassificering, mærkning og emballering af kemikalier, luftkvalitet, rensning af byspildevand samt beskyttelse af overflade- og grundvand i lovgivningen.

Kommissionen vil iværksætte processen med at fastsætte et **klimamål for 2040** for at holde EU på kursen mod klimaneutralitet senest i 2050. Den vil fremlægge den **europæiske vindenergi-pakke** for at fremskynde anvendelsen af vindmøller, forbedre adgangen til

finansiering og støtte den europæiske industris internationale konkurrenceevne. Vi vil fremlægge et initiativ vedrørende **industriel kulstofforvaltning**, hvormed der fastlægges en strategi for anvendelse af miljømæssigt bæredygtig CO₂-opsamling, -anvendelse og -lagring i EU, da det er vigtigt for at opnå kulstofneutralitet. Vi vil vedtage et initiativ vedrørende **vandmodstandsdygtighed** for at sikre, at borgerne, naturen og økonomien har adgang til vand, samtidig med at katastrofale oversvømmelser og vandmangel håndteres, og vi vil vedtage et initiativ, der skal hjælpe med at identificere og vurdere, hvordan klimakriser bedst håndteres på tværs af EU's politikområder.

3.2. Et Europa klar til den digitale tidsalder

Ved at gøre 2020'erne til det digitale årti med klare digitale mål har EU og medlemsstaterne udstukket kursen for, hvordan vi forbedrer de digitale færdigheder, digitaliserer forvaltningen og virksomhederne, sætter skub i forskning og innovation, lukker den digitale kløft og opgraderer vores digitale infrastruktur. Samtidig baner EU vejen for, hvordan vi kan håndtere de risici, der er forbundet med vores digitale fremtid. Vi har med **forordningen om digitale markeder** og **forordningen om digitale tjenester** dannet et solidt grundlag for at gøre vores indre marked retfærdigt, konkurrencedygtigt, forbrugervenligt og sikkert på det digitale område, navnlig for børn.

Selv om vi har opnået meget, er der stadig behov for en indsats for at nå til enighed om vigtige initiativer, der er under behandling, og som vil fremme den digitale dagsorden og styrke Europas modstandsdygtighed. **Forordningen om kritiske råstoffer** vil gøre det muligt for Europa at styrke de indenlandske forsyninger, bl.a. ved at øge raffinerings- og genanvendelseskapaciteten, diversificere importen af disse meget vigtige materialer og tilskynde til bedre håndtering af forsyningsrisici i vores industri og samtidig forblive konkurrencedygtig. Bestemmelserne vil bygge på det indre markeds styrker for at fremme mere bæredygtige og cirkulære tilgange og vil også give mulighed for fælles indkøb af råstoffer gennem en særlig platform. Mange af vores partnere rundt om i verden ønsker at samarbejde og udvikle lokale industrier til forarbejdning og raffinering for at styrke de globale forsyningskæder for råstoffer. Derfor vil der senere dette år blive indkaldt til det første møde i **den nye gruppe for kritiske råstoffer**. Vi vil også vedtage **en plan for avancerede materialer til industrielt lederskab**, der sammen med medlemsstaterne tager sigte på at fremskynde udviklingen af sikre, bæredygtige og cirkulære avancerede materialer og deres industrielle anvendelse til gavn for den grønne og den digitale omstilling.

Forordningen om nettonulindustri vil understøtte Europas industri i forbindelse med udviklingen og anvendelsen af de innovative og strategiske teknologier, der er brug for i en økonomi med nettonulemissioner, såsom vindmøller, varmepumper, solcellepaneler, elektrolysatorer, nukleare teknologier samt CO₂-lagring. Efterspørgslen er stigende både i Europa og globalt, og vi handler nu for at sikre, at udbuddet i Europa kan dække en større del af denne efterspørgsel.

Vi er også nødt til at gøre fremskridt med hensyn til **nødinstrumentet for det indre marked** for at bidrage til at bevare den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer samt tilgængeligheden af livsvigtige varer og tjenesteydelser i tilfælde af fremtidige uforudsete forstyrrelser.

Hjælpepakken for SMV'er, der omfatter **revision af direktivet om forsinket betaling** samt skatteforenkling, hvorved der indføres et **system for beskatning baseret på SMV'ers hovedkontor**, har til formål yderligere at støtte Europas små og mellemstore virksomheder, der er rygraden i vores økonomi.

De endnu ikke vedtagne forslag om **kunstig intelligens (AI)** er vigtige for en sikker og gavnlig anvendelse af en teknologi, der har udviklet sig med en enorm hastighed i de senere år. Vores mulighed for at styre udviklingen af denne teknologi i den rigtige retning er ved at indsnævres.

Sideløbende med en fælles indsats sammen med vores internationale partnere for at styrke den globale forvaltning af kunstig intelligens vil vi **gøre vores højtydende computere tilgængelige for nystartede virksomheder inden for kunstig intelligens** for at lette europæisk innovation. Europas satellitprogrammer Copernicus, EGNOS og Galileo har allerede utallige fordele for vores økonomi og samfund og spiller en central rolle i at forstå, forberede sig på og bekæmpe klimaændringer. Derudover vil der med IRIS² blive etableret kritisk infrastruktur til sikker konnektivitet sammen med vigtige forsvarsapplikationer.

Der er brug for store investeringer i digitale netværk, hvis vi skal nå vores mål for det digitale årti i 2030. Efter den nylige sonderende høring vil vi forberede grundlaget for mulige politiske og lovgivningsmæssige foranstaltninger med hensyn til **digitale netværk og infrastruktur**, navnlig for at hjælpe grænseoverskridende operatører af infrastruktur på det indre marked, fremskynde anvendelsen af teknologi og tiltrække flere investeringer i netværk.

Rumindustrien får stadig større betydning for jordobservation og moderne forbundne produkter og tjenesteydelser samt for forsvar og sikkerhed. **Rumstrategien for sikkerhed og forsvar**⁸ 2023 har til formål at forbedre modstandsdygtigheden i EU's ruminfrastruktur og -kapacitet til støtte for sikkerhed og forsvar samt fremme partnerskaber vedrørende ansvarlig adfærd i det ydre rum. I 2024 vil vi fremsætte forslag til **europæisk rumlovgivning**, hvormed der fastsættes regler for f.eks. styring af trafikken i rummet, men også for, hvordan vi kan holde vores kritiske ruminfrastruktur sikker. Lovgivningen vil blive suppleret af en **strategi for rumdataøkonomien** med henblik på at øge anvendelsen af rumdata på tværs af økonomiske sektorer.

3.3. En økonomi, der tjener alle

EU's økonomi har vist sig at være modstandsdygtig over for en hidtil uset række kriser. Den har klaret de socioøkonomiske virkninger af både den globale covid-19-pandemi og Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Den står imidlertid over for store udfordringer med hensyn til dens konkurrenceevne, hvilket vil blive behandlet i Mario Draghis kommende rapport. Ved at fremlægge reformer, der skal sikre EU's økonomiske velstand og konkurrenceevne på lang sigt og samtidig sikre fuld gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder, har vi **stærket EU's unikke sociale markedsøkonomi**.

Det er afgørende, at der nås til enighed om endnu ikke vedtagne forslag om uddybning af vores indre marked – grundlaget for EU's bæredygtige konkurrenceevne. I den forbindelse er vi nødt til at fremme **kapitalmarkedunionen** yderligere ved at nå til enighed om forslagene om insolvens, clearing, forenkling af virksomhedernes adgang til offentlige kapitalmarkeder og forøgelse af forsikringssekskabernes langsigtede investeringskapacitet samt tage yderligere

⁸ JOIN(2023) 9.

skridt i retning af en **bankunion** med færdiggørelsen af omarbejdningen af rammerne for krisestyring og indskudsforsikring. Derudover er vi nødt til at nå til enighed om de nye regler om procedurer for kildebeskatning, om forslaget om at forhindre misbrug af skuffeselskaber til skattemæssige formål og om en række foranstaltninger, der tager sigte på at modernisere EU's moms-system og ved hjælp af digitalisering at gøre det mere modstandsdygtigt over for svindel.

Desuden er vi nødt til at gøre fremskridt med hensyn til **forslaget om at forbedre erhvervsbeskatningen (BEFIT og transfer pricing)** og den omfattende **reform af EU's toldunion**. På området digital finans er vi nødt til at gøre fremskridt med hensyn til forslagene om at styrke reglerne for betalingstjenester og indføre en ramme for adgang til finansielle data ("åben finansiering") og fremskynde forhandlingerne om forslaget vedrørende fastlæggelse af den retlige ramme for den digitale euro.

Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til gennemførelsen af den **europæiske søjle for sociale rettigheder** gennem handlingsplanen herfor og de overordnede mål for 2030. Der er blevet fastsat regler for forbedring af betingelserne for platformsarbejde og en ramme for passende mindstelønninger, mens det europæiske år for færdigheder har dannet grobund for en bred vifte af aktiviteter med henblik på at afhjælpe den presserende mangel på faglært arbejdskraft, der berører flere sektorer såsom akademiet for cybersikkerhedsfærdigheder, og pagten for færdigheder er blevet oprettet. Unges adgang til arbejdsmarkedet er gjort lettere med den styrkede ungdomsgaranti og det kommende initiativ vedrørende ajourføring af vores kvalitetsramme for praktikophold. Den europæiske børnegaranti bidrager til at bekæmpe og forebygge social udstødelse ved at sikre børn effektiv adgang til en række vigtige tjenesteydelser, herunder gratis uddannelse, gratis sundhedspleje, sund ernæring og passende bolig. Kommissionen vil fortsat støtte de to lovgivere i at nå til enighed om koordinering af de sociale sikringsordninger.

Som reaktion på en lovgivningsmæssig initiativbetænkning fra Europa-Parlamentet vil Kommissionen fremlægge et initiativ vedrørende **europæiske samarbejdsudvalg** i 2024.

Som opfølgning på topmødet i Val Duchesse vil vi samarbejde med virksomheder og fagforeninger om at **gøre vores arbejdsmarked mere fremtidssikret** set i lyset af dybt rodfæstede teknologiske, samfundsmæssige og demografiske forandringer. Vi vil bygge videre på den demografiske værktøjskasse med henblik på at aktivere alle vores menneskelige ressourcer.

Et kommende initiativ vil bidrage til at høste de fulde fordele ved **bioteknologier og biofremstilling, som på grund af deres store vækstpotentiale og arbejdsproduktivitet er af stor betydning for EU's industris konkurrenceevne** og modernisering.

Kommissionen vil også offentliggøre sin niende samhørighedsrapport, hvori den gør status over den sociale, økonomiske og territoriale samhørighed i EU samt over de foranstaltninger, der er truffet i de seneste år.

3.4. Et stærkere Europa i verden

Globalt oplever vi fortsat **stigende spændinger og geopolitisk turbulens**. Hamas' vilkårlige og brutale terrorangreb mod Israel og dets befolkning er en direkte trussel mod freden og sikkerheden i regionen og understreger behovet for en fornyet indsats for at puste nyt liv i fredsprocessen i Mellemøsten. Rusland udfordrer med sin angrebskrig mod Ukraine og sine

handlinger i de internationale fora fortsat grundlaget for multilateralisme og den regelbaserede internationale orden.

EU's militære støtte til Ukraine har skabt kritiske huller i medlemsstaternes forsvarslagre. Derfor har vi **støttet medlemsstaterne i at styrke den europæiske forsvarsindustri** gennem et instrument til fælles indkøb (EDIRPA)⁹ og Taskforcen for Fælles Indkøb af Forsvarsmateriel. Desuden har vi intensiveret produktionskapaciteten for ammunition gennem **forordningen om støtte til produktion af ammunition (ASAP)**¹⁰. Med den tredje **fælles erklæring om samarbejdet mellem EU og NATO**¹¹ blev vores samarbejde udvidet til at omfatte nye områder af kritisk betydning for sikkerheden: modstandsdygtighed, nye og disruptive teknologier, forsvaret og rummet.

Vi vil fortsat styrke og opbygge mere modstandsdygtige forbindelser med resten af verden ved hjælp af vores **Global Gateway-strategi**¹² gennem anvendelse af vores **Team Europe-tilgang**. Vi gennemfører sektorspecifikke strategier og handlingsplaner, herunder strategien for internationalt energisamarbejde¹³, den fælles meddelelse om international havforvaltning¹⁴, rumstrategien for sikkerhed og forsvar¹⁵, ajourføringen af EU's strategi for maritim sikkerhed¹⁶, den fælles meddelelse om et partnerskab med Golfstaterne¹⁷ og den nye dagsorden for Latinamerika og Caribien¹⁸.

Vi vil fortsætte samarbejdet med Vestbalkan samt Ukraine, Moldova og Georgien med henblik på deres fremtidige tiltrædelse af Unionen. Desuden vil vi fortsat støtte Det Østlige Partnerskab og de sydlige nabolande.

Unionen vil fortsat arbejde på at opbygge partnerskaber med lande og organisationer i hele verden. Vi er især nødt til at fortsætte vores bestræbelser på at **styrke vores gensidigt fordelagtige partnerskab med Afrika**, og vi vil videreudvikle vores strategiske tilgang med henblik på sammen med Den Afrikanske Union at gøre fremskridt i den henseende på det næste topmøde mellem EU og AU.

Strategien for den europæiske forsvarsindustri vil sætte yderligere skub i udviklingen af medlemsstaternes forsvarskapaciteter baseret på en moderne og modstandsdygtig europæisk forsvarsteknologisk og -industriel base. Vi vil inden for denne ramme fortsætte med at konsolidere foranstaltningerne med henblik på fortsat at styrke den europæiske forsvarsindustrielle base efter 2025. I 2024 vil vi også fortsætte bestræbelserne på at gennemføre det **strategiske kompas**¹⁹ for at styrke vores forsvarsberedskab og gøre EU til en stærkere og mere kompetent sikkerhedsgarant. EU vil fortsat videreudvikle værktøjskassen til

⁹ COM(2022) 349.

¹⁰ Forordning (EU) 2023/1525 af 20. juli 2023.

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_210549.htm.

¹² JOIN(2021) 30.

¹³ JOIN(2022) 23.

¹⁴ JOIN(2022) 28.

¹⁵ JOIN(2023) 9.

¹⁶ JOIN(2023) 8.

¹⁷ JOIN(2022) 13.

¹⁸ JOIN(2023) 17.

¹⁹ https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en.

bekæmpelse af udenlandsk informationsmanipulation og indblanding med henblik på effektivt at imødegå ondsindede handlinger fra udlandet.

Vi vil fortsat forsvare og fremme **demokrati, menneskerettigheder, retsstatsprincippet** og effektiv **multilateralisme**. Vi vil fortsætte vores bestræbelser på at beskytte børn, der er berørt af væbnede konflikter, navnlig gennem offentliggørelse af de reviderede EU-retningslinjer. EU's solidaritet gennem både humanitær bistand og EU-civilbeskyttelsesmekanismen vil fortsat give resultater. Vi vil samarbejde konstruktivt med alle partnere og fortsat støtte FN's generalsekretærs reformdagsorden, herunder i forbindelse med forberedelserne til topmødet om fremtiden i september 2024.

Som global leder og banebryder er vi nødt til at fremskynde **en åben og fair handelsdagsorden**, der er rettet mod konkurrenceevne, modstandsdygtighed og bæredygtighed. Vi vil fortsætte vores arbejde med at styrke samarbejdet og handelsforbindelserne med partnere, og vi vil fremme den globale indsats for at reformere Verdenshandelsorganisationen. EU's reviderede handelsstrategi fremmer en åben, bæredygtig og virkningsfuld politik, der støtter den grønne og den digitale omstilling.

Vi har **med vellykket resultat afsluttet forhandlingerne om handelsaftaler med Chile, New Zealand og Kenya**. Vi ønsker også at **færdiggøre aftalerne med Australien, Mexico og MERCOSUR**. Kommissionen vil også fortsat **gå videre med forhandlingerne med Indien og Indonesien og med aftalerne om digital handel med Singapore og Republikken Korea**. Forbindelserne mellem EU og USA er også blevet styrket gennem vores arbejde i Handels- og Teknologirådet. Med inspiration herfra er der i år blevet oprettet et **handels- og teknologiråd mellem EU og Indien**. Samtidig har vi styrket vores værktøjer til bekæmpelse af urimelig handelspraksis, og vi vil handle for at sikre, at den globale konkurrence forbliver fair. Kommissionen har derfor iværksat en **antisubsidieundersøgelse af elkøretøjer fra Kina**.

3.5. Fremme af vores europæiske levevis

Som reaktion på covid-19-pandemien begyndte Kommissionen at skabe grundlaget for en europæisk sundhedsunion. Dette omfatter en styrket **sundhedssikkerhedsramme**, herunder den nye **Myndighed for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet** samt den banebrydende **europæiske kræfthandlingsplan** og forslag om at opbygge det **europæiske sundhedsdataområde** og reformere lægemiddellovgivningen. EU vedtog også **EU's nye globale sundhedsstrategi**²⁰ som rettesnor for bestræbelserne på at styrke sundhedsplejen i hele verden.

Kommissionen vil fortsat støtte arbejdet med både de lovgivningsmæssige og operationelle aspekter af migrationsstyringen. Det er afgørende, at de to lovgivere færdiggør den **nye pagt om migration og asyl**²¹ inden udgangen af dette mandat. Sideløbende hermed er det absolut nødvendigt fortsat at træffe operationelle foranstaltninger til fremme af EU's kollektive indsats over for migrationsudfordringer i samarbejde med vores vigtigste partnere.

Kommissionen har også taget skridt til at styrke de fire søjler i strategien²² for **EU's sikkerhedsunion**: håndtering af sårbarheder, styrkelse af cybersikkerhed, fremme af

²⁰ COM(2022) 675.

²¹ COM(2020) 609.

²² COM(2020) 605.

retshåndhævelsessamarbejde og støtte til modstandsdygtighed over for hybride trusler. Dette omfatter initiativer med henblik på at fjerne terrorrelateret indhold online, styrke Unionens maritime sikkerhed, herunder i forbindelse med kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed, og beskytte Unionens rumaktiver såsom satellitter og afskrække fjendtlige aktiviteter i rummet.

Den kommende **forordning om cyberrobusthed** og forslaget til en **forordning om cybersolidaritet** vil spille en vigtig rolle med henblik på at styrke cybersikkerheden ved at forbedre forsyningskædesikkerheden og øge solidariteten på EU-plan for bedre at kunne opdage, forberede sig på og reagere på cybersikkerhedstrusler og -hændelser.

Som skitseret i den sjette statusrapport om sikkerhedsunionen er der også behov for at nå til enighed om forslag, der vil **øge vores borgeres sikkerhed**, og effektivt bekæmpe kriminalitet i fællesskab, samtidig med at vores fælles grundlæggende værdier opretholdes. Dette omfatter forslagene om cyberrobusthed, EU-kodeksen for personers grænsepassage, elektronisk udveksling af data med henblik på politisamarbejde ("Prüm II"), indsamling og overførsel af forhåndsoplysninger om passagerer, bekæmpelse af menneskehandel, bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, inddrivelse og konfiskation af aktiver samt definitionen af, hvad der udgør strafbare handlinger, og sanktionerne herfor.

Handlingsplanen for bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet, herunder den europæiske havnealliance, baner vejen for en mere effektiv fælles indsats i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og ulovlig narkotikahandel. Kommissionen vil også foreslå at modernisere den retlige ramme for **bekæmpelse af smugling af migranter** for at sikre, at vi har de nødvendige retlige og operationelle værktøjer til at reagere på smuglernes nye måde at operere på. Herudover vil Kommissionen tilrettelægge en international konference om bekæmpelse af menneskesmugling, da der er brug for internationalt samarbejde og en stærk global alliance på dette område.

Med hensyn til videregående uddannelse vil Kommissionen foreslå en plan for et fremtidigt **fælles europæiske eksamensbevis**, som vil bidrage til at skabe et europæisk uddannelsesområde. Det vil blive understøttet af anbefalinger om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse og om attraktive akademiske karrierer.

3.6. Et nyt skub i det europæiske demokrati

I løbet af denne mandatperiode har Kommissionen lagt særlig vægt på at **styrke og puste nyt liv i vores europæiske demokrati**. **Handlingsplanen for europæisk demokrati** har været retningsgivende for vores arbejde med det formål at styrke borgerne og opbygge mere modstandsdygtige demokratier i hele EU ved at fremme frie og retfærdige valg, styrke mediefriheden og bekæmpe desinformation. **Konferencen om Europas fremtid** var en hidtil uset øvelse i deltagelsesdemokrati og gav os mulighed for at lytte til synspunkter fra borgere i hele EU om Unionens fremtid. Med den **nye generation af borgerpaneler**, som vi har afprøvet i forbindelse med tre vigtige initiativer i 2023²³, og med flere til næste år, har vi indarbejdet borgernes deltagelse på en endnu mere konkret måde i vores værktøjskasse til politikudformning. Der blev lagt særlig vægt på at samarbejde med den yngre generation, som spiller en afgørende rolle i udformningen af fremtiden, idet en tredjedel af paneldeltagerne var mellem 16 og 25 år.

²³ Madspild, virtuelle verdener og læringsmobilitet.

I overensstemmelse med tilsagnene i kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer har Kommissionen fulgt op på **Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige initiativbetænkninger**.

En forudsætning for, at EU og dets medlemsstater kan fungere demokratisk, er et uafhængigt retsvæsen og respekt for **retsstatsprincippet**. Både den årlige retsstatscyklus og konditionalitetsmekanismen bidrager til at sikre dette og beskytte EU's finansielle interesser. Der er gjort betydelige fremskridt for vores demokratiske samfund på andre vigtige områder. Vi har fremsat vigtige forslag om **gennemsigtighed og retfærdighed i valgprocessen** med henblik på at **styrke og beskytte** forskellige samfundsgruppers **rettigheder** og sikre **journalisters frihed og uafhængighed** i EU. Vi arbejder fortsat på at **opbygge vores demokratiske modstandsdygtighed indefra og beskytte mod udefrakommende utilbørlig påvirkning**. Vi har nu også en solid retlig ramme for **grænseoverskridende retligt samarbejde**, herunder om retssager og digital kommunikation.

Et åbent og inklusivt samfund skal sikre **lige rettigheder og beskyttelse** for alle samfundsgrupper. Derfor har Kommissionen vedtaget særlige strategier for børns rettigheder, ligestilling mellem kønnene, bekæmpelse af racisme, romaernes ligestilling, ligestilling af LGBTIQ-personer, rettigheder for personer med handicap og ofres rettigheder. **Direktivet om kvindelige bestyrelsesmedlemmer**, som der er opnået enighed om efter ti års forhandlinger, vil forpligte virksomhederne til at opfylde klare mål for bestyrelsesposter inden midten af 2026. I år har vi vedtaget nye regler om løngennemsigtighed mellem mænd og kvinder, som styrker anvendelsen af princippet om lige løn for lige arbejde – et vigtigt skridt i retning af ligestilling mellem kønnene og udligning af kønsbestemte lønforskelle. Med den nylige tiltrædelse af Europarådets **Istanbulkonvention fra 2016 til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet** har EU sendt et stærkt signal om, at vi er fast besluttet på at forebygge, fordømme og bekæmpe alle former for vold mod kvinder og piger.

For at skabe de rette rammer for valget til Europa-Parlamentet vil Kommissionen sigte mod at fremme aftaler om en **statut for og finansiering af europæiske politiske partier og gennemsigtighed i forbindelse med målrettet politisk reklame**. Sammen med Europa-Parlamentet har Kommissionen også iværksat en kommunikationskampagne med det formål at øge antallet af mobile EU-borgere, der stemmer ved valget til Europa-Parlamentet i 2024.

Et velfungerende civilsamfund og et frit og kritisk medielandskab er ryggraden i et demokratisk samfund, og der er behov for at nå til enighed om **direktivet om strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP)** og **forordningen om mediefrihed**.

Vi opfordrer også de to lovgivere til at nå til enighed om forslagene til direktiv om **bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet** og **direktiv om ofres rettigheder, forslaget til standarder for nationale ligestillingsorganer** og forslaget til direktiv om indførelse af **EU-handicapkortet**, og vi vil næste år vedtage en **henstilling fra Kommissionen om udvikling og styrkelse af børnebeskyttelsessystemer** i medlemsstaterne og sikre bedre anvendelse af eksisterende EU-værktøjer (lovgivning, politiske foranstaltninger og finansiering).

Da det digitale informationsrum i stigende grad påvirker den offentlige debat og den politiske beslutningstagning, er det afgørende at fortsætte arbejdet med at **bekæmpe desinformation** for at sikre en fri og retfærdig udveksling af synspunkter, navnlig forud for valget til Europa-Parlamentet.

4. Konklusion

I løbet af de seneste fire år **har Unionen vist sin enighed og beslutsomhed med hensyn til at håndtere vores generations udfordringer til fordel for de næste generationer.** Vi har reageret beslutsomt til støtte for europæisk frihed, velstand og fred. Vi skal fortsætte dette arbejde og skabe et solidt grundlag for at **styrke Unionen og forberede os på fremtiden.**

Denne Kommission vil indtil den sidste dag i sin mandatperiode arbejde på at håndtere vores fælles udfordringer. Vi vil yde stærk **støtte til Europa-Parlamentet og Rådet for at fremme aftaler** om de resterende vigtige forslag, samtidig med at vi fremlægger **de få nye initiativer,** der stadig er nødvendige for at **leve op til vores løfter og forberede Unionen på fremtiden.**

En detaljeret oversigt over Kommissionens planlagte arbejde for 2024 findes i bilagene til dette arbejdsprogram.